

Manichejci

Rudolf Steiner

Aby niekto mohol pochopiť slobodomurárstvo, musí študovať pôvodné duchovné prúdy, s ktorými je spojený. Ešte dôležitejším duchovným prúdom ako prúd Rosikrucianov bol manicheizmus. S tým súvisí problém Faust. Manicheizmus založil Mání okolo tretieho storočia po Kristovi a jeho veľkým protivníkom bol Augustín. Manicheizmus pochádza z regiónu ležiaceho vo východnej časti Malej Ázie, ktorému vládli králi západnej Ázie.

Manicheizmus založil mohutný duchovný prúd, do ktorého patrili aj stredovekí Albigénci, Waldenský a Katari, neskôr Rád Templárov a prostredníctvom mimoriadneho zreťazenia vzťahov slobodomurárstvo. Slobodomurárstvo tu skutočne patrí, napriek tomu, že sa spojilo s rosikrucianmi.

Tradícia je nasledovná: V západnej Ázii žil obchodník, ktorý získal mimoriadne poznanie. Bol autorom štyroch diel: 1. Tajomstvá, 2. Listy, 3. Evanjelium a 4. Tezaurus. Podľa tradície zanechal spisy svojej vdove, ktorá bola Peržanka. Raz vykúpila otrocka menom Mání a nazval sa „Syn vdovy“. Jeho nasledovníci sa nazývali „synmi vdovy“. Mání sa označil za „Paracleta“ alebo „Ducha Svätého“, ktorého Kristus zaslúbil ľudstvu - vtelenie Ducha Svätého, jeho znovuzrodenie. Na učenia, ktoré vyhlásil, zaútočil Augustín, keď sa stal členom katolíckej cirkvi. Zvyčajne sa predpokladá, že rozdielne poňatie zla, ktoré má manicheizmus, ho odlišuje od západného kresťanstva. Manicheizmus by mal učiť, že zlo je večné, rovnako ako dobro, že nie je vzkriesenie a že zlo nemá koniec, že má rovnaký pôvod ako dobro a nemá začiatok a teda bez konca.

Túto záležitosť preskúmame podľa tradície, ktorá má pochádzať od samotného Máního. V legende manicheizmu máme východisko. Je to Chrámová legenda. Všetky tieto duchovné prúdy sa ezotericky vyjadrili prostredníctvom legiend. Legenda Máního je legenda zaoberajúca sa veľmi citlivými pravdami, mocnou kozmickou legendou. Duchovia temnoty chceli zaútočiť na Kráľovstvo Svetla. Nedokázali však dosiahnuť nič. Teraz ich malo potrestať Kráľovstvo Svetla. Ale v Kráľovstve Svetla je len dobré. Démoni temnoty tak mohli byť potrestaní iba dobrým. Preto duchovia kráľovstva svetla vzali časť svojho vlastného kráľovstva a zmiešali ho s kráľovstvom temnoty. Kvasnica, tak povediac, prišla do Kráľovstva temnoty a vznikol nejaký vír. Do toho prišla smrť, čím sa sama spotrebovala. Teraz v sebe prinieslo semeno vlastného zničenia. Potom vznikol z Kráľovstva Svetla archetypálny človek, ľudská rasa, ktorá sa musí miešať s Kráľovstvom temnoty a prekonať ho.

Hlboká myšlienka tu obsiahnutá je nasledovná: temnota musí byť prekonaná cez Kráľovstvo Svetla, cez prelínanie dobra so zlom, aby bolo možné vykúpiť zlo, ale nie trestom. Koncepcia, z ktorej vychádza toto, je tiež koncepciou Theosofie. To, čo je dnes bezpochyby zlé, muselo byť v určitom čase na správnom mieste dobré. Vodcovské sily lemurskej epochy by pôsobili zle v neskoršej epoche, keby sa miešali s evolúciou.

V dávnych dobách, v Atlantíde a Lemúrii, boli všetky vedomosti čiastočne ovplyvnené tým, čo stojí nad človekom. V ezoterike sa duša nazývala Matka alebo Isis. Otec bol Osirisom, ktorý zastupoval božského. On je Odhaľovač. Duša počne alebo prijíma. Dušou je Matka. Potom otec odstúpi. Potom je duša ovdovená, stáva sa vdovou. Duša, ktorá sa neskôr stane úplne nezávislou, je označená ako Vdova Máním, Božským Hnojivom. Potom sa Mání označí za Syna, On pripravuje dušu, aby sa stala nezávislou. Všetko, čo pochádza od neho, je povolanie k Božskému-Duchovnému Svetlu duše, vzbure duše proti všetkému, čo nevyšlo zo samotnej duše. „Musíte odstrániť všetko, čo je vonkajším zjavením, všetko, čo vám poskytla vonkajšia autorita. Potom musíte dozrieť, aby ste videli svoju vlastnú dušu.“

Faust hovorí: „Učenia prijímame iba slobodne.“ Luther je pokračovateľom princípu autority. Faust sa naopak opiera o vnútorné duchovné svetlo duše. Faust uzatvára zmluvu so zlom.

Z Kráľovstva Svetla je poslaná iskra do Kráľovstva temnoty, aby skrze neho mohla byť vykúpená Temnota, aby bolo možné prekonať zlo. Musíme vysvetliť súlad života a formy zo spolupráce dobra a zla. Život sa stáva formou nájdenia opozície. Nie je to všetko naraz vyjadrené v podobe. Uvažujte len o tom, ako sa život ponáhľa z formy do formy. Život zostavil ľalie, potom život prekonal formu a prešiel do semena, z ktorého sa zrodí nová forma. Život je beztvary, že môže prežiť svoju vlastnú podstatu sám osebe. Život je všade. Obmedzená forma je prekážkou. Neexistovali by žiadne formy, ak by nebol Život blokovaný a zatknutý v jeho silách, ktoré by prúdili vo všetkých smeroch. Forma rastie presne z toho, čo sa vo vyšších štádiách javí ako plod. Život, ktorý pulzuje v katolíckej cirkvi, je kresťanský život. (Od obdobia sv. Augustína do 15. storočia.) Životom v ňom je kresťanstvo. Tento pulzujúci život sa objavuje znova a znova. (Ako napríklad v kresťanských mystikoch.) Forma nie je nič iné ako život starej rímskej ríše. Čo bola prvá republika, a potom impérium, to, čo žilo v tom vonkajšom vzhľade ako rímsky štát, odovzdalo svoj život do formy. (Staré úrady štátu pokračovali ďalej prostredníctvom biskupov. Nový život sa naleje do starej formy. To, čo bolo predtým životom, sa neskôr stalo Formou nového života.

Plodenie Máního je dnes životom mužov. Forma je to, čo prišlo ako semeno z lunárnej epochy. V tejto epoche bol vývoj životom ľudí. Teraz je to jeho vonkajší plášť, jeho forma. Dobro mladšieho veku sa spája s dobrom novšieho veku. To zároveň dáva možnosť materiálneho prejavu, možnosť prejavu existencie. To je doktrína manicheizmu.

Aký je význam výpovede Máního, že je Paraklet, Duch Svätý, Syn vdovy? To znamená, že sa pripraví na epochu, v ktorej budú muži viesť sami, na základe svetla svojich duší. Mání vytvorí pokrývajúci sa prúd, ktorý ide ďalej ako prúd Rosikrucianov.

Život ako taký prekonáva každú formu. Šíri sa prostredníctvom kresťanstva a žije vo všetkých formách a vyznaniach. Ten, kto hľadá kresťanský život, ho nájde. Okrem toho sa musí pripraviť forma kresťanského života šiestej koreňovej rasy. Niekoľko ľudských bytostí musí byť formovaných do organizácie, do formy, v ktorej si môže nájsť svoje miesto kresťanstvo šiestej koreňovej rasy. Táto forma, táto vonkajšia forma spoločnosti musí prameniť z hŕstky mužov, ktorých pripravuje Mání. Toto je komunita, ktorú Mání pripravuje. Preto je prvou snahou manicheizmu utvárať

vonkajší život v jeho čistej podobe. Preto kladie manicheizmus taký veľký dôraz na čistotu. Katari boli sektou, ktorá vyzerala ako meteor. Dali si toto meno, Cathari, pretože Cathari znamená „Čistí“. Boli to ľudské bytosti, ktoré sa museli udržiavať čisté vo svojom spôsobe života a vo svojich morálnych vzťahoch.

V manicheizme to bola menej otázka kultivácie života, ale skôr kultivácie vonkajšej formy života pre šiestu koreňovú rasu. V tejto šiestej koreňovej rase budú dobro a zlo vytvárať omnoho väčší kontrast ako dnes. Čo sa objaví v piatej rase pre celé ľudstvo, to znamená, že fyziognómia bude priamym vyjadrením toho, čo karma vytvorila v človeku, takže v šiestej koreňovej rase sa objaví zlo. Budú tam muži, ktorí sú mocní v Láske a dobrote. Ale zlo bude tiež ako nálada a dispozícia vo veľkom počte ľudí. Vychvália zlo. Čo sa týka zla v šiestej koreňovej rase, sú geniálni muži, ktorí o ňom hovoria. (Nietzscheho beštia je predzvesťou tohto zla v šiestej koreňovej rase.) Úlohou šiestej koreňovej rasy je znova vtiahnuť zlo do seba jemnosťou. U tých, ktorí sú nasledovníkmi Synov vdovy, bude existovať nedotknuteľná zásada, že zlo musí byť prekonané jemnosťou. To je úloha manichejského duchovného prúdu. Vyskytuje sa vo formách, na ktoré mnohí môžu pamätať, a netreba ich spomínať. Musí sa vyjadrovať pri formovaní spoločenstva, ktoré sa musí šíriť predovšetkým: mier, láska a neochota voči zlu. Musí vytvoriť formu pre život, ktorý má prísť neskôr.

Augustín vypracoval formu katolíckej cirkvi. Bola to forma pre súčasnosť a do budúcnosti musel byť najsilnejším oponentom tejto formy. Augustín, Faustus, ktorý budoval Formu pre súčasnosť, usiluje sa pripraviť v človeku zmysel pre Formu budúcnosti - to bol kontrast v treťom a štvrtom storočí po Kristovi. Stále je tam. Vyjadruje sa neskôr, opäť upravený a zoslabený, v dvoch prúdoch augustiniánstva a manicheizmu. Tí, ktorí vedú konflikt na jednej strane, si všetci uvedomujú, že vedú vojnu. Ale tí, ktorí ako Mání bojujú na druhej strane, si toho nie všetci uvedomujú. Uvedomuje si to iba hlava hnutia. Sú teda postavené proti sebe: jezuitizmus (augustiniánstvo) a slobodomurárstvo (manicheizmus).